

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Nasz Przyjaciel“ i „Rolnik“

„Drweca“ wychodzi 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przepłata wynosi dla abonentów 1,35 zł z doręczeniem 1,50 zł miesięcznie. Kwartałowo wynosi 4,00 zł, z doręczeniem 4,50 zł. Przyjmując się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-lamowej 10 gr, na stronie 3-lamowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Drak i wydawstwo „Drweca“ Sp. s. a. p. w Nowemiastolu.

Adres telera „Drweca“ Nowemiasto-Pomorze.

Rok VII.

Nowemiasto-Pomorze, Sobota, dnia 30 kwietnia 1927.

Nr. 52

Obchód Trzeciego Maja — a społeczeństwo, wojsko i Strzelec.

Bydgoszcz—Poznań.

Aż dotąd było tak, że uroczystość 3-go maja całe społeczeństwo wraz z wojskiem obchodziło w harmonijnej zgodzie. Było to jakby święto jedności narodo-wej i wzajemnej zgody. Obecnie nasirój ten wzniósł i budujący poczyna się psuć, a mianowicie z powodu postawy władz wojskowych, które chcą wydawać rozkaz społeczeństwu, w jaki sposób obchodzić uroczystość 3. maja i również żądają, by Strzelec szedł w pochodzie razem z innymi organizacjami, chociaż ogromna większość społeczeństwa w Zachodniej Polsce jest Strzelcowi przeciwna, uważając go jako organizację nie tylko temuż narzuca, ale wręcz szkodliwą, gdyż u nas do Strzelca garną się żywieli skrajnie lewicowe, a nawet jak wykazały ostatnie aresztowania w Bydgoszczy — komunistyczne. Mówimy na łamach naszej gazety już niejednokrotnie wypowiedzieli nasze zdanie o Strzelcu, tak iż ograniczamy się do podania sprawozdania, odbytych posiedzeń komitetów w Bydgoszczy i Poznaniu, mających na celu organizację obchodu Trzeciego Maja. Dzięki faworytowania u nas Strzelca, Rządzące czyniły się na najlepszej drodze w bicia klina między społeczeństwo, a wojsko oraz popuszcia całej harmonii tej najpremienniejszej ze wszystkich uroczystości naszego narodu.

Bydgoszcz. Przed kilku dniami odbyło się w wielkiej sali „Ogniska“ zebranie Konferencji Prezesów, poświęcone omówieniu szczegółów obchodu 3 Maja.

Po przeczytaniu programu czterolecznego obchodu, który zawierał jednocześnie plan ustawienia organizacji na Placu Piastowskim i kolejność ich w pochodzie, zabral głos przedstawiciel wojskowości, major Berling, i zaznaczył, że na dzień 3 Maja wydany będzie rozkaz wojskowy, rozstawiający na placu i w pochodzie przede wszystkim wojsko i organizacje przysposobienia wojskowego, a dalej inne organizacje społeczne, zawodowe i. t. d. Pomiędzy organizacjami przysposobienia wojskowego, które muszą znaleźć się w pochodzie, wymienił mjr. Berling również i Strzelca.

Przemówienie majora Berlinga wywalało żywe poruszenie i oburzenie wśród zebranych.

Obchód 3 Maja urządziło dotychczas społeczeństwo z własnej inicjatywy. Uroczystość trzecie-majową w Bydgoszczy organizowała od roku 1920 emanacja społeczeństwa miejscowego, Konferencja Prezesów. W jej rękach spoczywał przywilej ustalania porządku pochodu, przyczem proszono zawsze na ten obchód wojsko, które w myśl porozumienia się z Konferencją Prezesów zamykało pochód swymi sprawcami i gorąco przyjmowanymi przez publiczność szeregami.

Aż tu nagle wystąpił pan Berling z zapowiedzią, że obchód 3 Maja odbywać się ma na rozkaz wojskowy — i to koniecznie w towarzystwie „Strzelca“, tego „Strzelca“, którego przemocą wpycha się pomiędzy dawno i dobrze zorganizowane towarzystwa byłych wojskowych i przysposobienia wojskowego, tego „Strzelca“, który używany jest przez pewne sfery jako klin do rozbijania zwartej tutaj społeczności.

Spółeczeństwo tutaj nigdy nie podporządkuje się tego rodzaju bezpodstawnym rozkazom. Jest to społeczeństwo wolnych i świadomych swych praw i obowiązków obywateli, którego grezbą „wyciągnięcia konsekwencji“, czem groził major Berling, nastraszyć nie można.

Najlepszym tego dowodem była uchwalona jedno-myślnie rezolucja, która brzmi następująco:

„Konferencja Prezesów, wysłuchawszy oświadczenia przedstawicieli władz wojskowych, majora Berlinga, odnośnie udziału organizacji przysposobienia w pochodzie 3 maja, stwierdza, że w myśl uchwał tejże Konferencji organizacje niezrzeszone w niej mogą brać udział w końcu pochodu. O ile Dowódca Garnizonu, Gen. Thommee, rozkaz powyższego nie zmieni i utrzyma nadal w mocy, by wraz z organizacjami przysposobienia wojskowego brać udział i „Strzelec“, wówczas organizacje zrzeszone w Konferencji Prezesów udziału w defiladzie nie biorą.

Poznań. Onegdaj odbyło się w Komendzie Miasta zebranie w celu omówienia sprawy pochodu w

Nie strasz groza na oszczędności!
Wartość, którą nam dał, otrzymasz z procentem z powrotem!

Przyjmujemy oszczędności w złotych w złocie począwszy od 100— złotych w złocie i płacimy za złożone wkłady złoto

za wypowiedzeniem kwartalnym 4¹/₂%

„ „ półrocznym 5⁰/₀

„ „ rocznym 6⁰/₀

Obywatelko! Obywatelu! Oszczędzaj i ucz oszczędzać dzieci twe, gdyż oszczędność jest fundamentem dobrobytu i szczęścia. Pieniądz złożony w instytucji naszej pomnaża się a z czasem wzrastają z drobnych sum wielkie kapitały. Pamiętaj, że każdy grosz oszczędzony dziś, może Cię w przyszłości poratować w ciężkiej potrzebie.

Nie marnuj pieniędzy niepotrzebnie, lecz skłóć je na złote konto oszczędnościowe w

Kasie Oszczędności Pow. Lubawskiego w Nowemiastolu.

której biura mieszczą się w Starostwie lub w Oddziale w Lubawie przy ul. Kupnera. Kasę Oszczędności posiada pewność publiczną.

Gwarantuje za nią cały powiat lubawski majątkiem swoim i dochodami.

dnia święta narodowego. Zaproszone były organizacje Przysposobienia Wojskowego, a więc Harcerze, Zw. Podoficerów Rezerwy, Powstańcy i Wojscy, Bractwo Strzeleckie, Młodzieży Polsko-Katolickiej i „Strzelec“. Nie było natomiast na zebraniu tem przedstawicieli organizacji, jak: „Sokół“, Hellerczycy, Dowborczycy

Nominacja ks. Radońskiego na biskupa sufragana poznańskiego.

Poznań. Kancelaria prymasowska otrzymała onegdaj zawiadomienie, że Ojciec Sw. zamianował ks. Karola Radońskiego tytularnym biskupem Berissa i sufragana J. E. ks. prymasa Hlonda, na archidiecezję poznańską. Nominat udaje się w najbliższym czasie do Rzymu celem przedstawienia się Ojcu św. Uroczysta konsekracja ks. biskupa odbędzie się dnia 29 maja w

oraz Uczestnicy Powstania Wielkopolskiego. Wojsko reprezentowali pp. pułk. Krapowicz, maj. Marynowicz i kap. Krygier.

Po przybyciu p. Straucha, przedstawiciela „Strzelca“, zabral głos pułk. Krapowicz wyrażając cel zwołanego zebrania, który streszczał się do żądania, aby towarzysztwa, należące do Przysposobienia Wojskowego, wzięły udział w obchodzie 3 Maja razem ze „Strzelcem“.

Przeciwko temu wyrażnie wypowiedzieli się pp. Sniogocki (Harcerstwo), Jęczkowski (Podoficerowie), ks. Pietrowski (Młodzież Kat.), Michalowicz (Bractwo Strzel). Jeden tylko reprezentant Powstańców i Wojsaków, chociaż w dyskusji stawiał zarzuty „Strzelcowi“, a wychwalał „Sokola“ i domagał się jego udziału w obchodzie na pierwszym miejscu, ostatecznie niegł przedstawieliom wojskowości i zgodził się na współudział ze „Strzelcem“.

Na tem posiedzeniu po dwu i półgodzinnym obradach zakończono. Wykazała się na zebraniu tem poważnie solidarność wszystkich organizacji centra „Strzelcowi“ z wyjątkiem — p. Janczewskiego. Nie wiadomo, czy zajęte przez p. J. stanowisko będzie odpowiadało przekonaniom i życzeniom organizacji Powstańców i Wojsaków. Inną bowiem opinię wypowiedzieli niedawno inni przedstawiciele tej organizacji na ostatniej konferencji organizacji narodowych w sprawie przygotowania obchodu Trzeciego Maja.

I Poznań, jak również Bydgoszcz, dał do poznania, że rozkazy, idące wbrew woli społeczeństwa — choćby nawet były popierane grzebami — nie znajdują tutaj posłuchu.

Kupcy amerykańscy przyjadą na Targi

Poznańskie.

Poznań, 26. 4. Dyrekcja Targów Poznańskich otrzymała telegraficzną wiadomość od prezesa Związku Kupców w Nowym Jorku, że w dniu 3 maja br. przybędzie do Polski celem zwiedzenia Targów, wycieczka kupców ameryk, w liczbie około 50-ciu osób.

Zebranie Rady dzielnicowej „Sokola“ w Bydgoszczy.

Bydgoszcz, 25. 4. Wczoraj odbył się zjazd Rady Dzielnicowej Pomorskiej „Sokola“ przy licznych udziale delegatów z Pomorza i Okręgu Nadnoteckiego. Po wysłuchaniu uroczystej Mszy św., odprawionej przez kapelana Sokolstwa ks. prof. Turzyńskiego i przemówieniu do Sokolów w księdze Fanym uszył pochód do grobu Nieznanego Powstańca, gdzie nastąpiło odświeżenie grobu poległym za wolność Ojczyzny i złożenie wieńca. Udział w pochodzie brali także obradujący wczoraj w sali „Ogniska“ referenci oświatowi Zw. Tow. Powstańców i Wojsaków.

Obradom w hotelu Lengniga przewodniczył wiceprezes Związku Sokolstwa p. Maksy z Warszawy. Sprawozdania wykazały znaczny wzrost guiazd i człon-

ków tak ćwiczących jak i niećwiczących w Dzielnicy Pomorskiej. Utworzono trzy nowe okręgi. Okręg I gdański obejmować będzie teren jedynie Wolnego Miasta Gdańska, z powiatów wejherowskiego i puckiego tworzy się nowy okręg z siedzibą w Wejherowie, zaś z powiatów kościerskiego i kartuskiego z siedzibą w Kościerzynie. Nowy okręg utworzono także z powiatu świeckiego z siedzibą w Swieciu przez odłączenie od okręgu III grudziądzkiego.

Obrady trwały od godz. 11 do 5 po poł. z krótką przerwą, podczas której delegaci wysłuchali koncertu publicznego orkiestry sokolej na Placu Wolności.

Do Prezydenta Rzplitej i Ks. Prymasa Polski wysłano telegramy holdownicze.

Masonerja maczała palce w zamachu na Mussoliniego.

Rzym, 26. 4. Wielki mistrz włoskich 162 masonskich Domizio Torrighiani został aresztowany i skazany na zesłanie przez lat 5. Według „Popoli di Roma“ aresztowano Torrighianiego w sobotę o godz. 2 ej po południu. Aresztowania dokonano po przeprowadzeniu rewizji domowej. Wielkiego mistrza przewieziono samochodem do więzienia Reginaldi, stąd odtransportowano go do nieznanego miejsca. Władze zachowały miejsce zesłania Torrighianiego w ścisłej tajemnicy.

Prasa włoska stwierdza, że Torrighiani był jeżeli nie bezpośrednio, to pośrednio zamieszany w zamach Zaboniego. „Messagero“ twierdzi, że Torrighiani stał

w pierwszym szeregu wrogów narodu włoskiego. „Popolo di Roma“ pisze, że wielki mistrz, który tak długo rządził Rzymem, udaje się w kajdanach, jak zwykły zbrodniarz na wygnanie, gdzie go oczekują wyzutki społeczeństwa włoskiego. Aresztowanie wielkiego mistrza zalame cały świat masonerji włoskiej. Zdaniem „Popoli di Roma“ pięcioletnie wygnanie jest zbyt małą karą dla Torrighianiego. Dziennik wyraża nadzieję, że on, który zawsze żył w ciemnościach, nigdy już nie będzie oglądał światła Włoch. Torrighiani, najpotężniejszy wróg faszystowskich Włoch, powinien na zawsze zginąć w ciemnościach.

Wiadomości o wykupu przedwojennych banknotów niemieckich są nieprawdziwe.

Warszawa, 27. 4. Wobec rozpowszechniania przez niektóre organy prasowe pogłosek, jakoby w sprawie wymiany przez Bank Rzeszy niemieckiej przedwojennych banknotów niemieckich miała być przez rząd polski podjęta akcja u rządu Rzeszy, ministerstwo skarbu komunikuje, że akcja taka nie była wszczynana i wszczynać jej rząd polski nie zamierza, a w związku z tem, nie zamierza zezwalać również rejestracji tych banknotów, znajdujących się w posiadaniu obywateli polskich. Jednocześnie ministerstwo skarbu wyjaśnia,

że sprawa wykupu przedwojennych banknotów banku Rzeszy była przedmiotem sporu sądowego w sądach Rzeszy niemieckiej i orzeczeniem trybunału Rzeszy w Lipsku z dn. 20 maja 1926 r. rozstrzygniętą została ostatecznie na niekorzyść posiadaczy tych banknotów. Wszelkie zatem pogłoski o mającej rzekomo nastąpić wymianie przedwojennych banknotów niemieckich są bezpodstawne a czynione przez niektóre organizacje próby prywatnej rejestracji tych banknotów należy uznać za bezcelowe.

Wycieczka prawników rumuńskich w Warszawie.

Dnia 22 b.m. przybyli do Warszawy wybitni prawnicy rumuńscy.

Olbrzymia powódź w Ameryce.

Memphis, 27. 4. Na skutek przerwania szeregów tam, szef dalszych miast w stanach Arkansas Missisipi zostało nawiedzonych powodzią. Liczba pozabawionych dachu nad głową wzrosła do 200 tysięcy; liczba zabitych oceniana jest na 500. Obszar nawiedzonych powodzią wynosi obecnie 9 500 mil kwadratowych.

Nowy Prezydent Łotwy, Gustaw Sengals.

W pościgu za bandytami meksykańskimi.

Meksyk, 26. 4. W okolicy miejscowości Elguitarero w stanie Jalisco nastąpiło starcie między bandą rozbojników, która dopuściła się napadu na pociąg, a wojskami rządowymi. Po pięciogodzinnej walce 60 bandytów zostało zabitych.

Przywódcy bandytów byli przebrani za księży.

Dalsze wiadomości odośnie szczegółów napadu bandyckiego na ekspres meksykański stwierdzają, że cała eskorta złożona z 52 żołnierzy, za wyjątkiem czterech ludzi, ubranych po cywilnemu, została przez bandytów wymordowana.

Pogłoska, jakoby napad miał być aktem zemsty sfer katolickich, powstała przez to, że przywódcy bandytów byli przebrani za księży.

Nacześnie świadkowie opowiadają, że liczne ofiary napadu zostały poproszone pokrajane nożami przez bestjalskich napastników.

Z wśród 12 osłonych osób, które zdołały się dostać do Guadaluajary, jeden z uratowanych pasażerów, który miał patrzeć własnymi oczyma, jak cała jego rodzina paliła się, dostał ataku szaleństwa. Kiedy mu oznajmiono, że wszyscy najbliżsi jego zginęli w płomieniach, zaczął się śmiać błędnie.

Ofiary przeważnie pogrzebano na miejscu katastrofy.

Wiadomości.

Nowemiasło, dnia 29 kwietnia 1927 r.

Kalendarzyk. 29 kwietnia, Piątek, Piotr, m.
30 kwietnia, Sobota, Katarzyna Saneńska.
1 maja, Niedziela, 2 po Wiel. Filip Jakób.
Wschód słońca g. 4 - 9 m. Zach. słońca g. 18 - 56 m.
Wschód księżyca g. 3 - 33 m. Zach. księżyca g. 18 - 0 m.

Z miasta i powiatu.

O wiosno - jakleż słowa opiewać twe wdzięki!

Jeżeli się zwąży, ilu poetów i pisarzy siliło się na odpowiednie odtworzenie wdzięku cudzej wiosny, to patrząc na obecne zima, stopy i wichury, aż trudno zrozumieć i pojąć ich zachwyty i wysiłki. Obecnie wydają one się jakoby drwinami i szyderstwem. Bo choć już przeszło miesiąc znajdujemy się wśród pory wiosennej, raczej odczuwamy wszelkie udręczenia późnej jesieni. Ciepła ani krząty, za to szalone wichury, śnieży, szarugi — z śniegiem i gradem, oto obraz tegorocznej wiosny. Uprawa po polach nie rusza się z miejsca. Jedynie na piaszczystych gruntach można coś robić, natomiast na lepszych rolach rozmiękczonych do niemożliwości nie podobaa ani plągiem ani broną ruszyć. Rzecz jasna, że uprawa wiosenna i zasiewy wiosenne opóźnią się przez to znacznie. Prócz tego cierpi ozimina z powodu zimna — kolor pierwotnej aksamitnej zieleni nabiera czerwonego — chorobliwego zabarwienia, wogóle rośliny żytaie karłowacieją. Czas przecież już najwyższy, aby nastąpiła zmiana na lepsze.

Przeniesienie w stan spoczynku.

Nowemiasło. Miejscowy komisarz Policji Państw. p. Wiśniewski, który kilka miesięcy temu, otrzymał translokację z Wejherowa tu dotąd, obecnie został przeniesiony w stan spoczynku z pełną emeryturą. Pan Kom. Wiśniewski w krótkim czasie swego pobytu u nas zdołał sobie zaskarbić mił i szacunek w tutajszym społeczeństwie jego ustąpienie przyjmie on szczerze z niezłamanym żalem. Niezrozumiałem też jest dla nas zwolnienie go ze służby. P. Kom. Wiśniewski i czy dopiero lat niespełna 50, jest w sile wieku i zdolny jeszcze i chętny do dalszej służby w urzędzie. Sprawadził się z Niemiec, wiedziony tęsknotą za krajem i pragnął tamże służyć jak najdłużej. Czyżby i jego przeniesienie w stan spoczynku stało w związku z obecnym systemem rządów?

Dekorujcie domy, okna wasze nalepkami 3 maja.

Cena 20 gr za sztukę!

Prócz tego są piękne chorągiewki większe po 30 gr, mniejsze po 25 gr za sztukę. Kilka broszur „Święto Narodowe“ po 1 zł za sztukę. Wszystko do nabycia w „Drwęcy“. — Cały zysk idzie na T. C. L.

Program obchodu uroczystości „3 Maja“ w Nowemiasle w bieżącym roku.

I. Przed południem: Zbiórka na dziedzińcu gimnazjalnym o godz. 9.30.

Porządek ustawienia pochodu:

Szkoła Straży pożarnej, szkoła powszechna, szkoła wydziałowa, gimnazjum, Policja Państwowa, Orkiestra — Dąchowieństwo, Reprezentant Starostwa, Przedstawiciel miasta, Oficerowie rezerwy miasta i powiatu, Kierownicy i Przedstawiciele urzędów, Członkowie Wydziału Powiatowego, Członkowie Magistratu, Rada Miejska, Towarzystwo św. Wincentego à Paulo, Czerwony Krzyż, Towarzystwo Pacjan, Towarzystwo Samodzielnych Kłopców, Czytelnia Ludowa, Towarzystwo Ludowe, Tow. śpiewu „Harmonia“, Tow. św. Józefa, Tow. Sam. Rzemieślników, Miejscowe Cechy, Urzędnicy nie należący do jakichkolwiek organizacji społecznych lub towarzystw, „Sokół“, Tow. Inwalidów, Tow. Powstańców i Wojaków, Kat. Młodzież, Harcerze, II. Sekcja Straży Pożarnej.

Wymarsz na nabożeństwo do kościoła o godz. 9.45. Uroczyste nabożeństwo o godz. 10 tej. (Reprezentacja urzędów, Delegacje ze sztandarami zajmą miejsca w przybytku).

Po nabożeństwie wymarsz przed gmach Starostwa, tam śpiew Tow. „Harmonii“, przemówienie p. Prezesa Rady Miejskiej, defilada organizacji wojskowych. Po odprowadzeniu sztandarów do kościoła koncert na rynku miasta. — Później obiadowa.

II. Po południu: Około godziny 2-giej przyjazd i lądowanie samolotów dowództwa 4 pułku lotniczego w Toraniu na terenie łazienek miejskich (o ile nie zajdzie jakaś nieprzewidziana przeszkoda) z wykładem na miejscu o lotnictwie. Wstęp na teren „łazienek“ ze względu ostrożnościowych dopiero po lądowaniu samolotów. — Ewntl. przejazdki samolotami do Lubawy za opłatą.

Począwszy od godz. 3.30 koncert w parku miejskim, urozmaicony występami towarzystw gimnastycznych, szkół i rozrywkami dla dzieci; wstęp bezpłatny — okazja do dobrowolnych datków.

W razie niepogody wspólna zabawa na salach „Hotela Polskiego“ i w „parku“.

III. Wieczorem: wieczornica z ramienia miejscowego T. C. L.

a) Przemówienie

b) Przedstawienie amatorskie sztuki ludowej „Prawica i lewica“ w 3 aktach ze śpiewami i tańcami. (Ceny miejsc patrz osobne afisze).

Po przedstawieniu zabawa taneczna dla dorosłych w sali Hotela Polskiego.

Imieniem Komitetu proszę ze względu na znaczenie T. C. L. dla spraw oświatowych o możliwie liczny współudział wszystkich sfer Sean. Obywatelstwa miejscowego jak i z całego powiatu lubawskiego we wszystkich imiętach dnia uroczystości jako też o tradycyjne udekorowanie domów sztandarami a okien nalepkami.

Nowemiasło nad Drwęcą dnia 28. 4. 1927 r.

Przewodniczący komitetu,

Karzątkowski, burmistrz miasta.

J. GORLIC.

52

NARZECZONA Z „TITANIKA“.

ORYGINALNA POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA.

(Ciąg dalszy).

Pawoli wyszedł na drewniane schody, ale gdy stanął przed drzwiami swego pokoju, stanął zdumiony i wzruszony.

Drzwi obramione były girlandą z kwiatów, a w środku wielkiego wieńca widniała kartka papieru z niewprawnie napisanymi słowami „Bądź pozdrowiony!“

Otworzył się drzwi i stanęła Adela Micheikowa w swej najładniejszej sukni, która przed trzydziestu lub czterdziestu laty z pewnością robiła furorę wśród jej przyjaciółek.

— Witam, witam pana serdecznie — zawołała zenna kobieta — wejdź tylko, drogi ziemku, pokaiktwoj oczekuje na ciebie.

Nigdy nie wątpiłam, że się stanie tak, jak się stało! Najpierw dzienniki narobiły hałasu, piętnując najpocziwszego człowieka jako łotra i zbrodniarza, a potem pokazuje się, że wszystko jest prostym wymysłem, i że w całej tej historii nie było żadnej winy!

Ryszard wziął obie ręce staruszki i uścił ją serdecznie.

Dziękuję pani z całego serca — rzekł — że pani przygotowała dla mnie tak wspaniałe przyjęcie.

Dowodzi mi to, że mam w pani szczerą przyjaźniótkę, chociaż nie umiem sobie wytłumaczyć, czem mogłam zasłużyć na przyjaźń pani.

— Ależ drogi panie Ryszardzie, niech pan tylko długo się nie zatrzymuje, bo wszystko co przygotowałam, wystygnie nam.

Jestem dumna z tak dzielnego i sławnego ziemka. Gdy pan stał tam przed sądzią i publicznością z głową dumnie podniesioną, bez cienia obawy i zmieszania, powiedziałam sobie zaraz: — Takim może być tylko Polak!

— Nie, droga pani, takim może być tylko ten, kto wie, że jest najzupełniej niewinny i ma czyste sumienie. A ja miałem je, Boga dzięki!

Wszedł do dużego pokoju, w którym mieszkała sama pani Micheikowa.

Stół, stojący na środku pokoju, był pokryty niepokalanie czystym obrusem, na którym stały talerze ze smakołykami.

— Niechże pan usiądzie, drogi panie Ryszardzie, — rzekła pani Adela Micheikowa i posadziła równocześnie Warskiego na krześle — i niech pan je.

Niech sobie pan pomyśli, że bawi w tej chwili u matki. Zaraz się pan przekona, że stara Micheikowa jeszcze potrafi gotować.

Oto jest barszczyk z uszkami, niech pan je ile może, bo w tem przeklętym więzieniu z pewnością się

pan wygłodził.

— Ale czy pani nie zechce jeść razem z mną, droga pani? — zapytał drogi Ryszard.

— Ja... ja już jadłam, — rzekła stara. — Nie, kochany panie Warski, nie mogę przecież siedzieć z panem do jednego stołu. Pan jest szlachcicem i hrabią, a ja... prostą kobietą!

Przy całej przyjaźni powinno się umieć szanować godność i urodzenia.

— Dziwnie pomyślał Ryszard, — ta zanna kobieta nie przejęła się wcale demokratycznymi zasadami Ameryki. Przecież udało mu się w końcu nakłonić staruszkę, by usiadła na przeciw niego, poczem zaczął jeść.

Barszczyk był w samej rzeczy doskonały. A gdy potem pani Micheikowa podała jeszcze zrazy z kaszą, Ryszardowi zdawało się, że nagle znalazł się w jakimś gościnnym polskim dworku.

— Nie lubię tych rozmaitych amerykańskich potraw, — rzekła Micheikowa — gotuję tak, jak mnie jeszcze nieboszczka matka uczyła i nie umiałabym sobie poradzić z temi ostrygami, czy jak tam oni nazywają leguminy.

— Znakomicie pani gotuje, — pochwalił Ryszard Warski. — Przypuszczam, że uwierzy pani w szczerść moich słów, gdy jej powiem, że jedząc ten obiad, myślę ciągle o mym domu rodzinnym.

— No, w domu jadł pan z pewnością znacznie lepsze rzeczy — rzekła zanna kobieta. (C. d. n.)

Ostatnie wiadomości.

Ogniste strzały.

Ugodzony strzałą kuzynski Klary Ewertowskiej, podejmując takową i składam 5 zł w kasie tat. Kółka Rol. na zakup sztandaru i rzucam ręczny granat w kuzynkę Stanisławę Ewertowską i p. Justynkę Kroplewską. Alfons Ewertowski — Mikołajki.

Ugodzona strzałą p. Stanowickiego Romana podejmując takową i składam 5 zł w kasie tat. Kółka Rol. na zakup sztandaru i strzelam w p. Pawła Witkę z Wielkich Bałówek, w pp. Jana Mówkę i Antoniego Tomaszewskiego z Mikołajk. Walerja Mówkówna — Wikie Bałówki.

Ugodzona strzałą p. Antoniego Pokojkiego, podejmując takową i składam 5 zł na zakup sztandaru Kółka Rolniczego i strzelam w pp. Alfonsa Elżanowskiego i Jana Połomskiego z Mikołajk. Anastazja Tyburc — Mikołajki.

Ugodzona strzałą p. W. Tyburc podejmując takową. Jednocześnie składam 5 zł w kasie tat. Kółka Rol. i strzelam w pp. Franciszka Miłoszewskiego i Leona Pokojkiego z Mikołajk. Połomska Anna — Mikołajki.

Ugodzona strzałą p. Jana Kwistkowskiego podejmując takową, równocześnie składam 5 zł w kasie Kółka Rol. i wymierzam strzał wprost w p. Maksymiljana Mówkę z Otręby i w p. Feliksa Mówkę z Wiel. Bałówek. Izabela Kotewiczowa — Mikołajki.

Ogniste strzały.

Ugodzony ognistą strzałą p. Suchoskiego podejmując takową i składam 10 zł na zakup sztandaru dla Tow. Pow. i Wojaków i strzelam w p. Stawickiego. Nadolay.

Ugodzony ognistą strzałą p. Modrzejewskiego podejmując takową i składam 10 zł na zakup sztandaru dla Tow. Pow. i Wojaków. Dzięgielewski.

W miejsce strzału Tow. Powst. i Wojaków składam w administracji „Drwęcy” 5 zł dla miejscowych ubogich. Feliks Płoski.

Ugodzona ognistą strzałą p. Jaranowskiego podejmując takową i składam 10 zł na zakup sztandaru dla Tow. Pow. i Wojaków i strzelam w pp. Fr. Barańskiego, sekr. Wydz. pow. i St. Zimnego II as. Wydz. pow. Zakrzewska.

Ugodzony strzałą p. Sommerfelda podejmując takową. Jednocześnie składam w administracji „Drwęcy” 5 zł na zakup sztandaru dla Tow. Powst. i Wojaków i strzelam w pp. Meissnera, Kiszka, Czapliska i Pierzyńskiego. Stefan Zarębski.

Warszawa, 29. 4. Wczoraj ukończył swe obrady Zarząd Główny P. S. L. „Piasta” pod przewodnictwem Witosa. W wyniku obrad, wziął m. in. udział marsz. Rataj, uchwalono natomiast dla prezesa Witosa oraz w formie rezolucji ustalił szereg wytycznych w działalności stronnictwa na najbliższy okres. Przyjęte również zostały uchwały w zakresie taktyki, z jaką „Piast” wystąpi przy wyborach do Izby ustawodawczych.

Coraz uporczywiej utrzymuje się pogłoska, iż wiceprezydent miasta Koarad Bilecki (Zw. L. N.), który miał kandydować na członka K. O. P. S., na skutek protestu chrześc. związków zawodowych będzie zmuszony do wycofania swej kandydatury.

Na obradach zarządu Ch. D. zapadła uchwała, wzywająca klub poselski stronnictwa do podjęcia akcji i przyspieszenia terminu zwołania nadzwyczajnej sesji Izby ustawodawczych. Ch. D. dążyć będzie do przeprowadzenia jeszcze w sejmie obecnym ustaw samorządowych, ustawy o zgromadzeniach i stowarzyszeniach i do załatwienia kwestji podwyższenia plac urzędników oraz zreformowania obowiązującej obecnie ordynacji wyborczej.

Ugodzony strzałem p. Sommerfelda, podejmując takową i składam 5 zł na sztandar Tow. Powstańców i Wojaków, i strzelam w p. p. Gretkowskiego, Gussa, Stawickiego i Józefa Gęstwickiego. K. Wolff.

Od 3—9 maja zbiórka w szkołach na T. C. L. Nowemiasto. Jak w latach ubiegłych tak i w tym roku Tow. Czyteln Ludowych w Poznaniu zwróciło się do Karatorjum O. S. P. w Toruniu z prośbą o urządzenie z okazji Święta Narodowego 3 maja we wszystkich szkołach w dniach od 3—9 maja br. zbiórki na cele T. C. L.

Uznając doniosłość placówki oświatowej jaką było i jest Towarzystwo Czytelni Ludowych dla Pomorza, zwracam się do nauczycielstwa szkół powszechnych i wyższych mago obwodu, by w podanym czasie urzędnie wśród uczniów składkę na T. C. L.

Uzyskane kwoty za zbiórki na dar 3 maja wraz z listą zbiorową zechcą pp. Kierownicy szkół przesłać do mnie najpóźniej do 20 maja br. Dla kontroli należy przedłożyć także listy próżne. Inspektor szkolny powiatu lubawskiego.

Przedstawienie w dniu Trzeciego Maja na rzecz Towarzystwa Czytelni Ludowych.

Nowemiasto. Jak po inne lata, tak i w tym roku w ramach programu obchodu Trzeciego Maja w naszym mieście odbędzie się na rzecz T. C. L. w sali Hotelu Polskiego przedstawienie teatralne. Zapoczą-

Pracownicy państw. wytwórni aparatów telefonicznych i telegraficznych uchwalili na odbytem zebraniu poprzeć listę P. P. S. przy wyborach do Rady miejskiej stolicy.

Ogólne poruszenie wywołała decyzja grupy monarchistów, stworzenia własnej listy przy wyborach do warszawskiej Rady miejskiej. Utworzony został komitet monarchistyczny, który ma zająć się przeprowadzeniem akcji. Na czele listy monarchistycznej mają stanąć inż. Krzymucki, wiceprezes Rady naczelnej monarchistów oraz A. Chwastek, robotnik i A. Mrozowski, adw. Swoje wystąpienie wyborcze monarchiści traktują jako próbę sił.

W ciągu najbliższych dni oczekiwana jest decyzja Min. spraw wewn., rozwiązująca Radę miejską Lublina. Odpowiedni wniosek w tej sprawie nadesłany został przez wojewodę lubelskiego Remiszewskiego.

Dzisiejszy „Robotnik” protestuje przeciw decyzji kilku starostów województw nowogródzkiego i poleskiego, zakazania obchodu w dniu 1 maja.

kuje je przemówienie inspektora szkolnego p. Piotrowskiego. Następnie odegrana zostanie zajmująca nader sztuką ludową „Prawica i Lewica”. Początek o godz. 8 wieczorem. Generalna próba odbędzie się dzień poprzednio, a więc w poniedziałek 2 maja o godz. 7 wiecz. Ze względu na wzniosły cel, któremu zysk z przedstawienia poświęcony, a mianowicie krzewienie zdrowej oświaty ludowej — niewątpliwie przedstawienie dozna wszechstronnego poparcia, a sala zapelni się po brzegi gośćmi.

Rozkaz! Powstańcy i Wojacy!

Nowemiasto. Z okazji brania udziału w obchodzie 3 maja wszystkich członków czynnych jak i nieczynnych, odbędzie się zbiórka na placu rzezi miejskiej w niedzielę dnia 1 maja o godz. 4 popołudniu. O punktualna i liczne stawienie uprasza się Wolność! Zarząd.

Ruch towarzystw.

Nowemiasto. W niedzielę, dnia 1 maja o godz. 4-4-40 po poł. odojdzie Tow. Ludowe, swe mies. zebranie w lokalu p. Jankowskiego, na które uprzejmie zaprasza Zarząd.

Nowemiasto. Członków P. C. K. koło Nowemiasto uprasza się o gromadny udział w pochodzie w dniu święta narodowego 3. Maja. Zwracamy uwagę na program umieszczony. Zarząd P. C. K.

za redakcję odpowiedzialny: W. Stawicki w Nowemiastolu.

Polecam po cenach konkurencyjnych opony do samochodów

marki „Dunlop”
specjalne oleje samochodowe letnie, oleje maszynowe, smary i Tavoły. F. Kłosowski, Nowemiasto Rynek.

Dziś już każdy można otrzymać u mnie znane ze swej dobroci i trwałości
WIRÓWKI „WESTFALIA”
z licznikiem obrotów, które pomimo niskiej ceny uchodzą za najlepsze na spłatę do 12 miesięcy z długoletnią gwarancją. Wszelkie części zapasowe jako i inne fabrykaty wirówek jak Alfa, Diabolo Milo stale na składzie. Poszukuję zastępców na prowizję.

N. Ewertowski,
handel maszyn, żelaza i sprzętów domowych,
NOWEMIASTO, RYNEK, Telefon nr. 66.

Swój do swego!

Niniejszym podaję do publicznej wiadomości, że żona moja **Marja z Jaouńskich** opuściła swobodnie mój dom. Ostrzegam każdego przed dawaniem czegokolwiek żonie mojej na kredyt, gdyż za długi jej nie odpowiadam.

JAN MALIKOWSKI.
Stup. p. Lidzbark.

1 dobrze utrzymaną

maszynę do szycia
sprzeda

Fr. Osiński, Wawrowice.

Polecam

flaki solone, szpilki do kielbas i węgiel drzewny bukowy po bardzo niskich cenach.

Szudziński, Mostowa 3.

Piec kaflowy

dobrze utrzymany korzystnie na sprzedaż.

RADOMSKI, księgarnia ul. Kościelna.

KLACZ

lat czterech (angloarabka) do sprzedania.

Maj. Mszanowo,
pow. Lubawa.

Tapety

w przeszło 150 najnowszych deseniach.

Farby Lakiery Pokost

Pendzle i szczotki

Kredę do bielienia

Klej stolarski i malarski

Kit do okien

Szelak

i wszelkie artykuły malarskie, poleca w najlepszych gatunkach i po niskich cenach

A. ZALEWSKI

Drogerja medycyna, Nowemiasto, Rynek, telefon 63.

Polecam

korzystnie dopóki zapas starczy

wszelkie gatunki ziemniaków

rychlików.

Alojzy Bielecki

Lubawa, telefon 56.

Gwiździny.

Dnia 3. maja o godz. 4-tej po południu odbędzie się

ZABAWA taneczna,

w oberży p. Groszkowskiego. O liczny udział proszę

Młodzież.

Sprzedam małe sadzonki

ziemniaków

50 kg. za 6 i pół zł i ziemniaków dla paży 50 kg. za 5 zł.

MODROW, Gwiździny.

Inwalidzie, którzyby uzyskali konsencję na wyszynk

wydzierżawię

restaurację.

Zgłoszenia do eksp. „Drwęcy” pod nr. 500.

SIANA

około 10 cetr., plug jednokony i drzwi pokojowe z oknem na sprzedaż

Chechłowski.

Nowemiasto, ul. Jagiellońska.

Oliwy

maszynowe, motorowe, cylindrowe i centryfugowe

na osie, żółte i czarne

Tavotte’a

Smary

na skóry

Tran

podługowy do palenia i jadálny

Olej

przy zakupach większych odpowiednio niższe ceny.

Benzyne

Oraz wszelkie towary kolonialne

poleca

A. ZALEWSKI

Drogerja i skład kolonialny. Nowemiasto Rynek telefon 63.

Mam na sprzedaż

majątki,

przyjmuje zgłoszenia sprzedaży i dzierżawy wszelkiego rodzaju

Biuro u p. Kramera w rynku.

Józef Tarach,

pośrednik. Nowemiasto Jn. Drwęca.

Fabryka wódek i likierów, Fr. Ruciński
GRUDZIĄDZ, UL. MICKIEWICZA 26. — TELEFON 749.
POLECA SWE ZNAKOMITE WYROBY.

Dnia 25-go bm wieczorem zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach
s. p.
druh

Maksymilian Nakielski

z Jamielnika,
członek Tow. Pow. i Wej. Radomno.
Cześć Jego pamięci!

Powstańcy i Wojacy
Radomno.

Dnia 25-go bm. wieczorem zakończył swój żywot doczesny po długiej i ciężkiej chorobie
s. p.

Maksymilian Nakielski

z Jamielnika,
członek Kółka Rolnicz. w Radomnie.
Cześć Jego pamięci!
N. o. w. p.

Zarząd Kółka Rolniczego
w Radomnie.

Obwieszczenie.

Z powodu święta narodowego 3. Maja przenosi się targ wtorkowy na dzień poprzedni t.j. na

poniedziałek, dn. 2. maja br.

Nowe Miasto n. Drwęcą, dnia 26. kwietnia 1927 r.

Magistrat

(-) Kurzętkowski, burmistrz m.

Przetarg przymusowy.

W poniedziałek, dnia 2. V. 27 o godz. 9 przed poł. sprzedawać będe w drodze przymusowej w Klonowie za gotówkę najwięcej dającemu:

80 m³ balów dębowych, 70 m³ desek dębowych, 80 m³ balów wagonowych, 40 m³ desek sosnowych oraz 2 kompl. gnaty rozbrane.

Przedmioty te można pół godziny przed licytacją oglądać.

Kamiński, kom. sądowy w Lidzbarku.

LABORATORJUM

Chemiczno - Bakterjologiczne
Lubawa-Pom. ul. św. Barbary nr. 30

Wykonuje dokładne badanie: moczu, płwociny, krwi (reakcja Wassermanna).

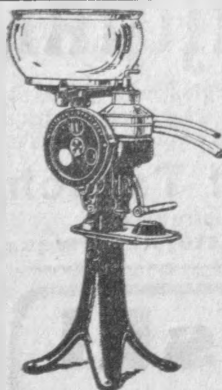
Czynne od 9-tej do 6-tej po południu.

J. Łapin.

BACZNOŚĆ!

Bractwo Strzeleckie w Lidzbarku rozpoczyna z dniem 1-go maja br. o godz. 2 po południu swoje tegeroczne strzelanie; zwraca się uwagę na tablice ustawione przy drogach wiodących do strzelnicy, a broniących przekraczania tych dróg podczas strzelania.

Zarząd Bractwa Strzeleckiego w Lidzbarku.

Gospodarzu!

kup tylko dobrą ocentryfugę,
„WESTFALJA”

jest najnowszej budowy i na 12 miesięczną odpłatą, więc najkorzystniej dla ciebie nabyć możesz u mnie i części do niej.

T. Tysler, Lubawa

skład żelaza.

We wtorek, dnia 17. 5. 27 o godz. 10-tej przed poł. sprzeda Komenda Powiatowa Policji Państw. w Nowem Mieście w drodze publicznej licytacji

i konia „Neptun” na rynku w Nowem Mieście pow. lubawskiego.

Zasiewam na moim polu przy ul. Piaskowej

truczinę

Polikarp Domanowski,
Lubawa.

Wydzierżawie

od zaraz lub później mój

skład
bławatny

istniejący od lat 30. w bardzo dobrym położeniu.

Zgł. przyjmuje filja „Drwęcy” Lubawa.

Pierwszorzędne PIWA

jak: oryginalne piwo Pilzeńskie (eksportowe), Bokowe, porter Wielkopolski i Grodziski, lemonjadę i wodę sodową, poleca na dogodnych warunkach

W. Zakrzewska, Nowe Miasto.

Hurtownie. Detalicznie.

POWOZY WYJAZDOWE

1-konne, paro-konne, dwu-siedzeniowe, trzy-siedzeniowe z drzwiami z rozwórką i bez, z żelaznym spodkiem oraz półozory z białem, złotem i czarnym okuciem, pierwszorzędne wykonanie, ceny bardzo przystępne, także na odpłatę, poleca w wielkim wyborze

ANTONI HEYKA

Fabr. powozów, uprzęży i wyrobów siodlarskich,
LUBAWA, ul. Warszawska 7, telefon nr. 79.

WINA

Wina węgierskie wytrawne i słodkie
Wina austriackie
Wina bordoskie czerwone i białe
Wina medycynalne

poleca

J. CIESZYNSKI, NOWE MIASTO

Telef. 62. Drogerja. Telef. 62.

Ford! Okazja!

Poszukuje od 1-go maja br.

Podczas pobytu w Zoppotach odwiedźcie przedstawicielstwo Forda.

Nowe landaulety 6-osobowe, autobusy, wszelkie karoserje na podwoziach Forda, dostają tsm można na 12 i 18-miesięczne raty.

Ktokolwiek pragnie mieć Forda i sprawa ta go interesuje, niech napisze pod adresem: Przedstawicielstwo Forda, Zoppoty.

Dobre siano
(bydlęce)

słomę
i sadzonki kartofli

białych rychlików, ma na sprzedaż

Przebostwo Samplawa.

elewkę

Żuralska, Wałdyki
poczta Rożental.

Elewkę

córkę gospodarską, do wyuczenia się gotowania i pieczenia ciast, przyjmie

MAJ. KURZĘTNIK.

Gospodarstwo

26 morg. własne i 16 1/2 morg. rentowe, z żywym i martwym inwentarzem jest od zaraz na sprzedaż.

W. BUCZKOWSKI,
Prątnica, pow. Lubawa.

SPIRYTUS I WÓDKI MONOPOLOWE

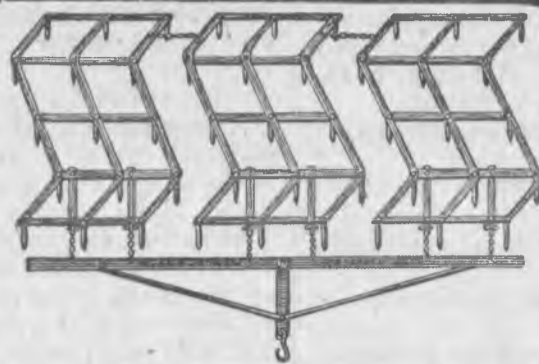
Z PAŃSTWOWEJ HURTOWNI NR. 73 w BRODNICY,

dostawia

koncesjonariuszom (odbiorcom) miejscowym i zamiejscowym oraz przeprowadza manipulacje handlowe przy nabyciu tychże.

BRONISŁAW WOLFF, BRODNICA-KARBOWO

Telefon nr. 50.

BRONY

do kartofli, siewu i rolno, plugi, radła i kultywatory oraz wszelkie towary żelazne i materiały budowl.

poleca

WŁ. CZAJKOWSKI,
Lubawa, telef. 44.

OSZCZĘDNOŚCI

podzieli - począwszy
przyjmujemy

I oprocentowujemy na dogodnych warunkach, udzielamy pożyczki wekslowe i złatwiamy wszelkie czynności bankowe. — Za zobowiązania Miejskiej Kasy Oszczędności w Lidzbarku odpowiada cały majątek miasta Lidzbarka wynoszący przeszło 3 miliony złotych.

MIEJSKA KASA OSZCZĘDNOŚCI,
w LIDZBARKU,

instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności.

Wirówki „Alfa-Laval”

z licznikiem obrotów oraz kompletne urządzenie mleczarni i wszystkie rezerwowe części polecamy na 10 miesięczną odpłatę. Zaznaczam, iż wirówki Alfa-Laval są zrobione z najlepszego materiału i dlatego niepsują się tak prędko jak inne. Fabryka daje 30-letnią gwarancję. W odciągnięciu śmietany są nieprześcignięte. Wirówek Alfa-Laval mam duży wybór na składzie

I. Wygocki, Nowe Miasto,
zastępca Tow. „Alfa-Laval”.

Ważne! Czytajcie Rolnicy! Ważne!

Czy już dokonałeś nowych zasiewów i obliczyłeś, ile pracy i pieniędzy w to włożyłeś? Czy pomyślałeś o niebezpieczeństwie gradowym, które na Ciebie czeka? Czy pomyślałeś o tem, że przez grad możesz się zrujnować? Przewidziałeś już, jak się od tej kłęski uchować? Nie uczyniłeś jeszcze tego? Pomyśl o tem? Najwyższy czas! Ubezpiecz się! Nie szukaj Towarzystwa, gdyż masz je pod ręką. Chcesz wiedzieć jak się nazywa?

„VESTA”

z siedziba w Poznaniu, największe czyste polskie Towarzystwo Ubezpieczeń w dziale gradowym. W roku 1926 posiadała 26000 członków na sumę ubezpieczenia 196.000.000 złotych, premji zebrała 2 pół miliona złotych, a fundusz rezerwowy wynosi około 800.000 złotych.

ROLNIKU! Mniej zaufanie do „VESTY”, bo większość Rady Nadzorczej to Rolnicy. „VESTA” uwzględnia Twoje interesy! Gdy na przedwzrostku masz mało pieniędzy na premje, to ubezpiecz się według systemu repartacyjnego, w jesieni, po żniwach możesz zapłacić resztę! Inne Towarzystwa tego systemu nie mają, dlatego występują przeciw niemu. Jest on najsprawiedliwszy i najtańszy. Możesz się także ubezpieczyć podług stałej premji lub ze zwrotem połowy premji w razie niezgłoszenia szkody.

Z „VESTA” zawarły specjalne kontrakty Pomorskie Towarzystwa Rolnicze, Weichselbund, Wielkopolskie Towarzystwo Rolnicze oraz Zachodniopolskie Towarzystwo Rolnicze, na podstawie których Członkowie otrzymują specjalne rabaty. Do „VESTY” mają wszyscy zaufanie!

Ubezpieczenia przyjmuje Oddział Pomorski w Grudziądzu Pl. 23. stycznia 10.

„VESTA” UBEZPIECZA OD KRAPIEŻY!